

Kohtuasi C-743/22

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

1. detsember 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

15. november 2022

Eelotsusetaotluse kuupäev:

15. november 2022

Kassaator:

DISA SUMINISTROS Y TRADING, S. L. U.

Vastustaja:

Agencia Estatal de la Administración Tributaria (riigi maksuamet)

Põhikohtuasja ese

Mineraalõlide aktsiis – Piirkondlik maksumäär – Pöördmaksustamise deklaratsioonide parandamise ja alusetult makstud summade tagastamise taotlus põhjusel, et maks ei ole liidu õigusega kooskõlas – Seaduslikult edasikandunud maksu tasuma kohustatud maksukohustuslase esitatud taotlus – Menetlusvahend – Alusetu rikastumise tõend

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Tõlgendamise eelotsusetaotlus – ELTL artikkel 267 – Riigisisese õigusnormi kooskõla direktiiviga 2003/96/EÜ – Ainult ühe autonoomse piirkonna territooriumil kohaldatav maksumäär

Eelotsuse küsimus

Kas 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik, ja eelkõige selle artiklit 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugune riigisisene õigusnorm nagu 28. detsembri 1992. aasta aktsiisiseaduse nr 38/1992 artikkel 50.ter, millega lubati autonoomsetel piirkondadel kehtestada ühe ja sama toote jaoks piirkonniti erinevad mineraalõlide aktsiisimaksumäärad?

Viidatud liidu kohtupraktika ja õigusnormid

Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik: artiklid 4, 5 ja 6.

2. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus Weber's Wine World jt, C-147/01, EU:C:2003:533, punktid 115 ja 116.

14. juuni 2017. aasta kohtuotsus Compass Contract Services, C-38/16, EU:C:2017:454, punktid 29 ja 30.

6. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus MyTravel, C-291/03, EU:C:2005:591, punkt 17.

20. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Danfoss ja Sauer-Danfoss, C-94/10, EU:C:2011:674.

6. septembri 2011. aasta kohtuotsus Lady & Kid jt, C-398/09, EU:C:2011:540, punkt 20.

14. jaanuari 1997. aasta kohtuotsus Comateb jt, C-192/95–C-218/95, EU:C:1997:12, punkt 22.

7. veebruari 2022. aasta kohtumäärus Vapo Atlantic, C-460/21, EU:C:2022:83, punkt 40.

25. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Prantsusmaa, C-164/11, ei avaldata, EU:C:2012:665.

14. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (mootorikütuse ostutoetus), C-63/19, EU:C:2021:18.

25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Messer France, C-103/17, EU:C:2018:587.

Viidatud liikmeriigi õigusnormid

28. detsembri 1992. aasta aktsiisiseadus 38/1992 (ley 38/1992 de Impuestos Especiales), mida on muudetud 2012. aasta riigieelarve seadusega

Artikkel 50 *ter*:

„1. Autonoomsed piirkonnad võivad kehtestada oma territooriumil tarbitavate toodete [...] täiendavalt maksustamiseks piirkondliku mineraalõlide aktsiisi määra. Piirkondlikku maksumäära kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse sätetele ning autonoomsete piirkondade rahastamist käsitlevates õigusnormides ette nähtud piirangutele ja tingimustele.

2. Kohaldatav piirkondlik maksumäär on see, mida kohaldatakse autonoomses piirkonnas, mille territooriumil toimub maksustatud toodete lõpptarbimine. [...]

3. Maksukohustuslastel [nende ettevõtete omanikel, kust toimub toodete edasisaatmine nende asukoha autonoomsest piirkonnast teise autonoomsesse piirkonda,] on õigus tasumisele kuuluvast maksusummast [...] maha arvata piirkondliku maksumäära kohaldamisel arvatud maksusummad, mille nad on eelnevalt tasunud edasikandunud või hinna sisse arvestatud maksusummana. Kui mahaarvatavate maksusummade summa on igal maksustamisperioodil suurem kui tasumisele kuuluvate maksude summa, on maksukohustuslasel õigus määrusega kehtestatud tingimustel vahe tagastamisele või kompenseerimisele. [...]

See artikkel tunnistati 2018. aasta riigieelarve seadusega alates 1. jaanuarist 2019 kehtetuks, mistõttu arvestati piirkondlik maksumäär riikliku aktsiisi määra sisse „selleks, et tagada kütuse- ja mootorikütuseturu ühtsus, ilma et see meede kahjustaks autonoomsete piirkondade ressursse, ja seda ühenduse õiguslikus raamistikus“.

18. detsembri 2009. aasta seadus 22/2009 autonoomsete piirkondade rahastamise süsteemi kohta (ley 22/2009 por la que se regula el sistema de financiación de las Comunidades Autónomas, alates 2013. aastast kehtiv redaktsioon).

Artikkel 44: „Autonoomse piirkonna territooriumil sissenõutavaks muutunud piirkondliku mineraalõlide aktsiisi tulud antakse autonoomsele piirkonnale.“

Selle seaduse seitsmenda üleminekusätte alusel asendas piirkondlik mineraalõlide aktsiis endise teatavate mineraalõlide jaemüügi maksu, mis tühistati 31. detsembril 2012.

Vaidemenetlust käsitlev 17. detsembri 2003. aasta üldise maksuseaduse 58/2003 rakendamise määrus (Reglamento general de desarrollo de la Ley 58/2003 General Tributaria, en materia de revisión en vía administrativa, edaspidi „RRVA“), mis kiideti heaks kuninga 13. mai 2005. aasta dekreediga 520/2005)

Artikkel 14: „1. Alusetult makstud summasid on õigus tagasi nõuda järgmistel isikutel või üksustel:

[...]

c) Kui alusetu makse on tehtud niisuguste maksude tasumiseks, mille puhul on seaduslik edasikandumise kohustus, [...] siis isik või üksus, kellele maks on edasikandunud.

2. Alusetult tehtud makseteks tunnistatud summade tagastamist on õigus nõuda järgmistel isikutel või üksustel:

c) Isik või üksus, kellele on maks edasikandunud, kui alusetu makse on tehtud niisuguste maksude tasumiseks, mis tuleb seaduslikult edasi kanda teistele isikutele või üksustele. [...]“

Põhikohtuasja asjaolude ja menetluse kokkuvõte

- 1 Üksus DISA, SUMINISTROS Y TRADING, S. L. (edaspidi „DISA“) taotles maksu tasuma kohustatud isikuna, kellele on deklareeritud mineraalõlide aktsiisi (edaspidi „mineraalõliaktsiis“) maksusummad seaduslikult edasi kandunud, Hispaania maksuhaldurilt (edaspidi „maksuamet“) mitme seda maksu tasuma kohustatud maksukohustuslase esitatud 2013.–2015. aasta pöördmaksustamise deklaratsiooni korrigeerimist piirkondliku aktsiisi osas ning samuti selle maksuna tasutud summade tagastamist, kuna ta leidis, et see piirkondlik aktsiis on Euroopa Liidu õigusega vastuolus.
- 2 Maksuamet jättis need taotlused rahuldamata otsustega, mille DISA vaidlustas Tribunal Económico-Administrativo Central’is (keskne maksuasjade vaidekomisjon), kes jättis tema kaebuse vaikimisi tehtud otsusega rahuldamata. DISA esitas selle vaikimisi tehtud otsuse peale Audiencia Nacionalile (üleriigiline kohus) apellatsioonkaebuse, mis jäeti 25. novembri 2020. aasta kohtuotsusega rahuldamata. DISA esitas selle viimati nimetatud kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse Tribunal Supremole (Hispaania kõrgeim kohus), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 3 Mis põhikohtuasja konteksti puutub, siis käesoleva kassatsioonkaebuse näol on tegemist ühega mitmest kassatsioonkaebusest, mis on esitatud Tribunal Supremole (Hispaania kõrgeim kohus) piirkondliku mineraalõliaktsiisi peale, nimelt konkreetse autonoomse piirkonna territooriumil kohaldatava maksumäära peale, kuna leitakse, et see on Euroopa Liidu õigusega vastuolus. Mis puutub küsimusse, *kes ja millisel moel võib maksuhaldurilt nõuda alusetult tasutud maksu tagastamist, kuna maksu peetakse ELi õigusega vastuolus olevaks*, siis mõnes nendest kassatsioonkaebustest taotlesid maksuametilt alusetult tasutud maksu tagastamist kolmandad isikud, kes on õigus- ja maksusuhtelised ning kes väidavad mootorikütuse ostjana, et nemad on kandnud maksukoormuse hinnatõusu kaudu. Kassatsiooniasjas nr 1908/20 otsustas esimese astme kohus, et

selline taotlus on vastuvõetav, samas kui kassatsiooniasjas nr 1902/21 otsustas esimese astme kohus seevastu teisiti, kuna ta leidis, et õigus- ja maksusuhteväline kolmas isik ei saa algatada alusetult tasutud maksu tagastamise maksmenetlust, vaid ta peab esitama nõude müüja vastu tsiviilmenetluses või, kui see on asjakohane, nõudma riigi varalise vastutuse tuvastamist liidu õiguse rikkumise tõttu, kui ta suudab tõendada põhjuslikku seost maksuõigusnormi ja tekitatud majandusliku kahju vahel.

- 4 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et kuigi Euroopa Liidu Kohtu hinnangul on liikmesriik kohustatud tagasi maksuma maksud, mis on sisse nõutud liidu õigust rikkudes (14. juuni 2017. aasta kohtuotsus *Compass Contract Services*, C-38/19, punkt 29), ei reguleeri liidu õigus siiski menetlust, mille abil selle tagasimaksmine tegelikult toimuks, kuna iga liikmesriigi ülesandeks on ette näha tingimused, millistel võib neid taotlusi esitada, kusjuures need tingimused peavad järgima võrdsuse ja tõhususe põhimõtteid (6. oktoobri 2005. aasta kohtuotsus *Mytravel*, C-291/03, punkt 17), mis on parameetrid, milles käesolevas kohtuasjas vaidlust ei ole. Selle menetlusautonoomia väljendusena on Hispaanias RRVA artikliga 14 antud isikule, kellele on alusetu maks seaduslikult edasi kantud, õigus- ja maksusuhte osapoolena *õigus* nende tasutud summade tagastamist *nõuda ja need tagasi saada*. DISA on üksus, kellele kandus mineraalõliaktsiis teistelt maksukohustuslastelt seaduslikult edasi, mistõttu tal on Hispaania õiguse kohaselt õigus *taotleda* maksuametilt alusetult makstud summade tagastamise menetluse kaudu nii pöördmaksustamise deklaratsioonide korrigeerimist kui ka nende edasikandunud summade tagastamist ning kohastel juhtudel need summad tagasi *saada*, kui õigusnormides ja kohtupraktikas ette nähtud tingimused on täidetud.
- 5 Seda järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et riigi esindaja viitas ühe Itaalia kohtu esitatud eelotsusetaotlusele, milles algatati kohtuasi C-316/22, *Gabel Industria Tessile SpA, Canavesi SpA vs. A2A Energía SpA* jt ja mis peaks tema arvates määrama käesoleva kassatsioonkaebuse menetlemise peatamise, kuni Euroopa Kohus on Itaalia kohtu kahtluste kohta otsuse teinud, ilma et oleks vaja esitada eelotsusetaotlust. Nimelt ei ole selles kohtuasjas lõpptarbijal õigust nõuda alusetult makstud maksu tagastamist otse riigilt, vaid on lubatud ainult esitada tsiviilhagi maksukohustuslase vastu. Euroopa Kohus on aga oma kohtupraktikas mõõnnud, et kui on tõendatud maksu edasikandmine lõpptarbijale (ostja), võib liikmesriik tema maksu tagastamise nõude põhimõtteliselt rahuldamata jätta, sest maksu ei ole maksuhaldurile maksnud see ostja, tingimusel et ostja saab – kui ta kannab tõepoolest majanduslikku koormust – liikmesriigi õiguse alusel esitada maksukohustuslase vastu (või maksu kinnipidaja vastu) tsiviilhagi ja et ostjale tekitatud kahju maksukohustuslase poolt hüvitamine ei ole tegelikult võimatu või ülemäära keeruline – eelkõige maksukohustuslase maksejõuetuse korral –, millisel juhul võib ostja esitada tagastamisnõude otse maksuhalduritele (20. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus *Danfoss A/S*, C-94/10). Seda, kas selline tsiviilhagi lõpptulemusena muudab selle õiguse kasutamise liikmesriigi tsiviilmenetluses võimatuks või ülemäära raskeks, hinnata on üksnes liikmesriigi kohtu pädevuses.

- 6 Mis puudutab kahtlusi seoses *alusetu rikastumise põhimõtte kui erandiga kohustusest tagastada maksud, mis on sisse nõutud liidu õigust rikkudes*, siis kuigi DISA väidab, et Hispaania õigusnormid, nimelt RRVA artikkel 14, ei nõua mingeid tõendeid selle kohta, et õigusvastase maksu tagastamine ei too talle kaasa alusetut rikastumist, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohus meelde Euroopa Kohtu sellekohast praktikat, mille kohaselt kujutab alusetu maksu vahetu edasikandmine ostjale endast ainsat erandit õigusest selliste maksude tagastamisele, mis on sisse nõutud liidu õigust rikkudes (6. septembri 2011. aasta kohtuotsus *Lady & Kid jt*, C-398/09, EU:C:2011:540, punkt 20). Nimelt tähendaks ettevõtjale sellise maksusumma tagastamine, mille ta on ostjalt juba saanud, et ta saab sama makse topelt; seda võib pidada alusetuks rikastumiseks; samas ei heastata sel moel tagajärgi, mis on maksu õigusvastasusel ostjale (14. jaanuari 1997. aasta kohtuotsus *Comateb jt*, C-192/95-C-218/95, EU:C:1997:12, punkt 22). Lisaks on selle alusetu rikastumise vältimine liikmesriigi ametiasutuste ja kohtute ülesanne, sealhulgas juhul, kui riigisisese õiguses sellekohased sätted puuduvad (7. veebruari 2022. aasta kohtumäärus *Vapo Atlantic*, C-460/21, ECLI:EU:C:2022:83, punkt 40).
- 7 Kuna täielik või osaline tegelik edasikandmine sõltub paljudest igale konkreetsele kaubandustehingule ainuomastest teguritest ning kuna kokkuvõttes on tegemist faktilise asjaoluga, mida peab kontrollima liikmesriigi kohus, ei ole vaja esitada eelotsuse küsimust alusetu rikastumise põhimõtte kohta – selle tagastamiskohustuse takistuse mõõtmes –, mida hinnatakse nõuetekohaselt käesoleva kassatsioonkaebuse kohta tehtavas kohtuotsuses, arvestades juhtumi konkreetseid asjaolusid ja Euroopa Kohtu rohket kohtupraktikat selles küsimuses.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 8 DISA väitis oma taotluse põhjendamiseks, et mineraalõliaktsiisi piirkondlik määr, mis on kehtestatud alates 1. jaanuarist 2013 jõustunud aktsiisiseaduse 38/1992 artiklis 50.ter, on vastuolus liidu õigusega, kuna see on vastuolus direktiivi 2003/96 teatavate sätetega. Eelkõige leiab DISA, et aktsiisialane maksukoormus peab sama toote ja kasutuse puhul olema kogu riigi territooriumil ühesugune, ilma et võiks olla piirkondlikke erinevusi. Tema arvates tuleneb direktiivi 2003/96 artiklist 5, et liikmesriigid võivad kohaldada erinevaid maksumäärasid ainult selles sõnaselgelt loetletud juhtudel, mitte aga muudel juhtudel. DISA sõnul kujutab selle mineraalõliaktsiisi piirkondliku määra arvestamine üleriigilise aktsiisimäära sisse pärast komisjonile esitatud kaebuse tõttu aktsiisiseaduse artikli 50.ter alates 1. jaanuarist 2019 kehtetuks tunnistamist endast seadusandja vaikivat möönmist, et mineraalõliaktsiisi piirkondlikud määrad on liidu õigusega vastuolus. DISA väidab samuti, et komisjoni maksu- ja tolliliidu peadirektori Michel Aujeani sõnul „sellises asjades seisus näib kättesaadava teabe põhjal, et erineva suurusega piirkondlike aktsiiside juhul ei ole järgitud ühtlustatud aktsiisimaksude ühtsuse aluspõhimõtet“ (tsitaat on ära toodud dokumendis „*Informe sobre la Reforma del Sistema de la Financiación Autonómica. Comisión para el Estudio y propuesta de un nuevo sistema de*

financiación de las Comunidades Autónomas aplicables a partir de 2002). DISA väidab samuti, et Euroopa Kohtu järelused tema 25. oktoobri 2012. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Prantsusmaa, C-164/11, milles tuvastati, et kuna Prantsusmaa säilitas piirkondliku maksustamise, mis võib tekitada elektri hinnas erinevusi, on ta rikkunud direktiivist 2003/96 tulenevaid kohustusi, on käesolevale kohtuasjale ülekantavad. Lõpuks väidab DISA, et ühtlustatud aktsiisimaksudega maksustamist reguleerib *üleriigilise ühtsuse põhimõte* ja see nõuab, et maksukoormus peab sama toote ja kasutuse puhul olema kogu riigi territooriumil ühesugune, ilma et võiks olla piirkondlikke erinevusi, viidates kohtujurist Jean Richard de la Touri ettepanekule kohtuasjas C-63/19.

- 9 Võttes arvesse liidu õiguse mõju käesolevale kohtuvaidlusele, palus eelotsusetaotluse esitanud kohus pooltel sisuliselt võtta seisukoht küsimuses, kas piirkondlik mineraalõliaktsiisi määr on direktiivi 2003/96 seisukohast eri aspektides liidu õigusega kooskõlas.
- 10 DISA väitis oma vastuses sisuliselt, et eelotsusetaotlus ei ole vajalik, kuna Euroopa Kohtu praktika kohaselt on piirkondlik mineraalõliaktsiisi määr vastuolus direktiivi 2003/96 artikliga 5 tõlgendatuna koostoimes selle direktiivi artiklitega 4, 14, 15, 17 ja 19, kuna (eri autonoomsetes piirkondades) kohaldatav erinev määr on vastuolus *üleriigilise ühtsuse põhimõttega*, mille kohaselt peab aktsiisimaks määr sama toote ja kasutuse puhul olema kogu riigi territooriumil ühesugune, ilma et võiks olla piirkondlikke erinevusi.
- 11 Riigi haldusasutus väitis omalt poolt, et eelotsusetaotlus ei ole vajalik, kuna esiteks piirkondliku mineraalõliaktsiisi määra liidu õigusega kooskõla problemaatikat ei tõstatatud kassatsioonkaebuses ega esimese astme kohtu menetluses ning et see küsimus on hüpoteetiline; teiseks ei tulene direktiivi 2003/96 artiklist 5, selle direktiivi ühestki muust sättest ega nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivist 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ, et igas riigis on vaja kehtestada ühtsed maksumäärad, vaid ainult minimaalsed maksumäärad; kolmandaks kujutab piirkondliku maksumäära kehtestamine endast autonoomsetele piirkondadele Hispaania põhiseadusega tagatud ja ELTL artikli 4 lõikes 2 ette nähtud poliitilise autonoomia väljendust selle rahalises aspektis ning neljandaks ei ohusta aktsiisiseaduse artiklis 50 *ter* osutatud teatud toodete täiendavaks maksustamiseks autonoomsete piirkondade poolt piirkondlike maksumäärade kehtestamine siseturu nõuetekohast toimimist.

Eelotsusetaotluse põhjenduste kokkuvõte

- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas piirkondlik mineraalõliaktsiisi maksu on liidu õigusega kooskõlas.
- 13 Samas valdkonnas esitatud kassatsioonkaebustes ei ole ükski esimese astme kohus selle kohta otsust teinud, kuna vaidluse keskmes on alati olnud alusetult tasutud summade tagasinõudmiseks valitud menetluse õigsus. Audiencia Nacional

(üleriigiline kohus, Hispaania) tunnistas oma 25. novembri 2020. aasta kohtuotsuses, mille peale on esitatud kassatsioonkaebus, et eelotsusetaotlus on direktiivi 2003/96 tõlgendamise osas esinevate õiguslike kahtluste lahendamiseks otstarbekas, kuid piirdus sellega, et jättis DISA tasutud maksusummade tagastamise nõude rahuldamata, kuna viimane ei tõendanud, et ta ei kandnud neid summasid edasi teistele isikutele, mis oleks näidanud, et ei toimunud alusetut rikastumist. Viidates Euroopa Kohtu 2. oktoobri 2003. aasta kohtuotsusele Weber's Wine World jt, C-147/01, leidis Audiencia Nacional (üleriigiline kohus) oma kohtuotsuses, et „kuigi Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt ei lubatud näha ette Euroopa Liidu õigusega vastuolus olevate maksude tagastamise erimenetlusi, eeldust, et maks on edasi kantud, ega tõendamisnõuded, mis muudavad tõendamise võimatuks või väga raskeks, leiame, et kaebaja nõuet ei saa rahuldada, kuna ta ei võta menetluses õiglast ja läbipaistvat seisukohta, kui ta nõuab miljonites maksude tagastamist, ilma vähimagi püüdluseta tõendada, et see ei kujuta kaebaja jaoks alusetut rikastumist, pakkudes kohtule konkreetset teavet alates piirkondliku maksumäära jõustumisest tehtud tehingute kohta, mootorikütuste hindade arengu kohta selle kehtivusajal või kohastel juhtudel kasumi vähenemise kohta maksukoormuse ostjale edasikandmise tagajärjel läbimüügi vähenemise tõttu.“

- 14 Vastupidi sellele, mida väidab riigi esindaja, ei kujuta käesolev eelotsuse küsimus endast hüpoteetilist küsimust. DISA nõudis nimelt haldusmenetlusest alates „piirkondliku mineraalõliaktsiisina“ tasutud summade tagastamist põhjendusel, et need on vastuolus liidu õigusega, jäädes selle nõude juurde ja esitades selle ka Audiencia Nacionalile (üleriigiline kohus) ja eelotsusetaotluse esitanud kohtule Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus). Lisaks möönis maksuamet, et DISA-l on õigus taotleda tagastamist maksumenetluse raames, kuna ta on maksukohustuslane, kellele on maks edasi kandunud. Küsimuse, kas DISA-l on õigus maksu tagastamist nõuda, tõstatas esimest korda hoopis esimese astme kohus, leides, et kuna ei ole tõendatud, et DISA ei kandnud maksukoormust edasi mootorikütuse ostjatele (hinnas), võib ta alusetult rikastuda. Teiseks on Tribunal Supremol (Hispaania kõrgeim kohus) vaja teada saada, kuidas tõlgendada teatavaid direktiivi 2003/96 sätteid, millest tulenevalt on tasutud maksu tagastamise taotlejate sõnul „piirkondlik mineraalõliaktsiis“ õigusvastane. Mis puutub käesolevasse kassatsioonkaebusesse, siis tuleb see, kas DISA-l on õigus nõuda alusetult tasutud maksude tagastamist vastava maksumenetluse teel, otsustada vastavalt riigisisesele õigusele menetlusautonoomia põhimõtte alusel, ning on juba märgitud, et DISA-l on see õigus. Teine küsimus on, mis tagajärjed võivad tuleneda alusetu rikastumise põhimõttest, mida tuleb mõista kui erandit tagastamisest, ning selle tõendamise koormist puudutavad küsimused, mida on Euroopa Kohus igal juhul juba piisavalt selgitanud.
- 15 Arvestades Euroopa Kohtu otsuseid, millele pooled tuginevad eelotsusetaotluse esitamise vajalikkuse vaidlustamiseks, eelkõige neid, mis on tehtud kohtuasjades C-164/11 ja C-63/19, leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Euroopa Kohtu praktikast ei nähtu selgelt, kuidas tuleb tõlgendada direktiivi 2003/96 artiklit 5 seoses küsimusega, kas sellega on vastuolus see, kui liikmesriigis ning

energiatoodete ja elektrienergia maksustamise valdkonnas on võimalik – ja mis tingimustel – kehtestada sama toote kohta piirkonniti erinevaid maksumäärasid. Vaidluse lahendus sõltub seega sellest tõlgendusest.

TÖÖDOKUMENT